

Nr 252.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 8 mars 1889 (nr 2) om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål; given Stockholms slott den 30 april 1936.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 8 mars 1889 (nr 2) om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål.

GUSTAF.

K. Schlyter.

Förslag

till

Lag

angående ändring i vissa delar av lagen den 8 mars 1889 (nr 2) om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål.

Härigenom förordnas, att 7, 11, 13 och 15 §§ lagen den 8 mars 1889 om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

7 §.

Har präst för brott utom ämbetet blivit genom laga kraft ägande utslag dömd till straffarbete eller svårare straff, varde särskilt dömd till avsättning; dock må, där omständigheterna det föranleda, i stället dömas till mistning av ämbetet på viss tid eller till varning. Lag samma vare, om präst förbrutit sig i världslig befattning och genom utslag som vunnit laga kraft prövats hava för det brott förskyllt avsättning från befattningen.

11 §.

Straff enligt — — — förbrytelsen begicks.

Avsättning, mistning av ämbetet på viss tid eller varning såsom påföljd av brott i fall som i 7 och 8 §§ sägs må ej ådömas, där ej fråga därom hos domkapitlet väckes inom ett år från den dag, då utslag varigenom straff för brottet blivit inom riket ådömt vann laga kraft, eller straff som utom riket ådömts blivit verkställt.

Är präst — — — straffet förfallet.

13 §.

1. Om förbrytelse — — — slutligen dömt.
2. Avsättning, mistning av ämbetet på viss tid eller varning i fall som i 7 och 8 §§ sägs skall ådömas av domkapitlet.
3. Åtal mot — — — världslig rätt.

15 §.

1. Har präst enligt 14 § blivit skild från ämbete och tjänst men laga kraft ej kommit å beslutet, eller har han blivit tilltalad för brott varå efter

¹ Senaste lydelse av 7 och 15 §§, se 1918:390.

lag kan följa straffarbete eller svårare straff eller avsättning från prästerlig eller världslig befattning men dom över honom ej fallit, må domkapitlet, när omständigheterna därtill föranleda, besluta att han skall avhålla sig från ämbetets utövning till dess annorlunda varder förordnat; och gånge det beslut utan hinder av klagan genast i verkställighet.

2. Präst, som — — — förrättar tjänsten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1937.

Avsättning, mistning av ämbetet på viss tid eller varning såsom påföljd av brott som medför straffarbete skall ådömas av domkapitlet, ändå att åtal för brottet före den 1 januari 1937 anhängiggjorts hos världslig domstol.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 21 februari 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Schlyter, anmäler, efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet, fråga angående *ändring i lagen den 8 mars 1889 om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål.*

Föredraganden anför:

»Då jag den 31 januari 1936 i statsrådet anmälde fråga angående avskaffande av påföljd enligt 2 kap. 19 § strafflagen och vissa andra straffpåföljder, redogjorde jag för ett av tillkallade sakkunniga avgivet förslag i ämnet ävensom för vissa i samband med förslagets överarbetning inom justitiedepartementet vidtagna ändringar i nämnda förslag. Därvid framhöll jag att det syntes lämpligt att även bringa vissa stadganden i lagen den 8 mars 1889 om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål (i det följande kallad ämbetsbrottslagen) i överensstämmelse med departementsförslagets principer samt att utkast till ändringar i nämnda lag upprättats inom justitiedepartementet och utremitterats till myndigheter för yttrande. Rörande den närmare innebörden av dessa ändringar har inom departementet upprättats en promemoria, vilken åtföljt remissen.

Till ledning för bedömandet av de ifrågasatta lagändringarnas innebörd och räckvidd må till en början förutskickas några allmänna anmärkningar rörande ämbetsbrottslagen. Denna lag upptager två särskilda kategorier av brott, av vilka den ena beivras vid världslig domstol och den andra vid domkapitel. Den förra kategorien utgöres av brott som avses i 4 §, den senare av brott enligt 1—3, 5, 6 och 9 §§ nämnda lag.

De brott som höra under *världslig domstol* äro: felaktigt förfarande med avseende å lysning eller vigsel, vissa fel eller försummelser i fråga om anteckningar i kyrkobok eller meddelande av ämbetsbevis, fel eller försummelse i vården och förvaltningen av egendom som prästen i kraft av sitt ämbete har om händer, förbrytelser i egenskap av domkapitelsledamot samt annan förbrytelse, vilken i allmän strafflag eller annan till kyrkolag icke hänförlig författning är uttryckligen och särskilt nämnd såsom brott av ämbetsman. Under 4 § falla således de i 25 kap. strafflagen omnämnda speciella brot-

ten, i den mån de kunna begås av en präst i dennes ämbete; däremot lära strafflagens allmänna stadganden om uppsåtligt ämbetsbrott (25 kap. 16 §) eller om vårdslöshet, försummelse, oförstånd eller oskicklighet i ämbetet (25 kap. 17 §) icke på grund av 4 § ämbetsbrottslagen bli tillämpliga i vidare mån än såvitt avser nyss uppräknade särskilda brott. Beträffande straffet hänvisar 4 § ämbetsbrottslagen till allmänna strafflagen eller den särskilda författning som kan vara tillämplig (t. ex. strafflagen för krigsmakten). Påföljd enligt 2 kap. 19 § strafflagen och ovärdighet att i rikets tjänst vidare nyttjas kunna således ådömas präst för brott, varom nu är fråga.

Den kategori av ämbetsbrott som faller under domkapitlens jurisdiktion utgöres till väsentlig del av sådana brott som få sin särskilda karaktär därav att de begås av präst. Hit räknas sålunda irrlärlighet (1 §), röjande av hemligt skriftermål (2 §), fylleri under utövning av prästämbete (3 §) och åsidosättande av ämbetsplikt i andra fall än förut nämnts, vare sig uppsåtligen eller av vårdslöshet, försummelse, oförstånd eller oskicklighet (5 §). Under den kyrkliga myndighetens domvärjo hör även det fall, att präst förfallolöst avhåller sig från tjänstgöring och ej kan anträffas (6 §), ett stadgande som motsvarar 25 kap. 19 § strafflagen. Hit hör slutligen en bestämmelse om straff för präst som åstadkommer uppenbar förargelse genom sitt leverne eller någon sin gärning eller på närmare angivet sätt obehörigen verkar för sin befordran utan att brott är begånget, varå straff bör följa efter allmän strafflag eller särskild författning (9 §). För de brott som höra under domkapitlet kunna icke andra straff ådömas än varning, suspension och avsättning. Ej heller påföljd enligt 2 kap. 19 § strafflagen eller ovärdighet att i rikets tjänst vidare nyttjas kan följa å dessa brott.

De ovan nämnda straffbestämmelserna i ämbetsbrottslagen fullständigas av stadganden som i viss mån utgöra en motsvarighet till 25 kap. 20 § strafflagen. Sålunda stadgas i 7 § ämbetsbrottslagen att om präst begår brott, därför han dömes till påföljd enligt 2 kap. 19 § strafflagen eller till straffarbete, han tillika skall dömas till avsättning, ändå att brottet är begånget utom ämbetet. Avsättning är i de fall som avses i 7 § obligatorisk; något utrymme för domstolens prövning av omständigheterna i det särskilda fallet finnes således icke. Dylik avsättning ådömes enligt 13 § 4 punkten av samma domstol som ålägger det straff med vilket ämbetets förlust bör följa, d. v. s. världslig domstol. Enligt 8 § första stycket lägges däremot i domkapitlets hand att, då präst av världslig domstol dömts till böter eller fängelse för brott varigenom hans prästerliga anseende fläckas eller spilles, ytterligare ådöma varning, suspension eller avsättning. Denna kyrkans bestraffningsrätt inträder vare sig brottet är ett ämbetsbrott enligt 4 § eller ett brott utom ämbetet. Nyssnämnda påföljder kunna ådömas även i det fall, att en präst blivit utom riket straffad för brott varigenom hans prästerliga anseende fläckas eller spilles (8 § andra stycket). Slutligen må nämnas stadgandet i 14 §, att präst som avfaller från svenska kyrkans lära skall av domkapitlet skiljas från prästämbetet och den särskilda tjänst han inom kyrkan innehar. Att lagen icke inbegriper dylikt skiljande från ämbete eller

tjänst under uttrycket avsättning framgår av ordalagen i 15 § 1 punkten. Med hänsyn till avfattningen av bestämmelserna i 8 och 9 §§ torde det icke finnas möjlighet att skilja präst från ämbetet för den händelse han i en världslig befattning begår ett brott som medför allenast avsättning från sistnämnda befattning.

Såsom närmare framgår av förut berörda anförande till statsrådsprotokollet den 31 januari 1936 föreslås i samband med avskaffandet av de nuvarande påföljderna enligt 2 kap. 15 och 19 §§ strafflagen att i 2 kap. 18 § nämnda lag upptages ett allmänt stadgande om att vissa straff skola medföra förlust av offentliga befattningar som den brottslige innehar. Enligt den föreslagna bestämmelsen, som avser att ersätta jämväl stadgandet i 25 kap. 20 § första stycket strafflagen, skall den som dömes till straffarbete eller svårare straff, sedan domen vunnit laga kraft, vara förlustig ämbete, tjänst eller annan allmän befattning. Vidare stadgas att den som förbrutit sig i viss befattning och prövas hava för det brott förskyllt avsättning tillika förlorar annan befattning som ovan nämnts. De nu återgivna bestämmelserna innebära i fråga om sättet för befattningens förlust, att den dömde automatiskt mister den befattning varom det är fråga, eller med andra ord, att domen icke kommer att innehålla något beslut om befattningens förverkande. Från regeln att vissa straff medföra förlust av allmänna befattningar göres beträffande ämbete och tjänst (men icke andra allmänna befattningar) ett undantag, i det att domstolen erhåller befogenhet att, där omständigheterna det föranleda, medgiva att befattningen må av den dömde bibehållas; i sådant fall skall dock domstolen pröva om till mistning av befattningen på viss tid bör dömas. De föreslagna stadgandena fullständigas av en särskilt med tanke på ny röstsammanräkning vid val tillkommen bestämmelse av den innebörden, att den dömde icke på grund av val eller förordnande som skett före domen må inträda i allmän befattning.

Ämbetsbrottslagens karaktär av kyrkolag medför emellertid, att räckvidden av de nya bestämmelserna i strafflagen i fråga om präst i väsentlig mån begränsas. Denna begränsning består däri, att dels straffet för ett av präst begånget *ämbetsbrott* och dels återverkningarna å prästämbetet och den kyrkliga tjänsten av en prästs *brott utom ämbetet* regleras av ämbetsbrottslagen. Allmänna lagens bestämmelser angående ämbetsbrott och förlust av allmänna befattningar erhålla följaktligen tillämpning i fråga om brott av präster respektive förlust av prästerliga befattningar endast i den mån ämbetsbrottslagen hänvisar till allmän lag. Såsom av det föregående framgår förekommer emellertid dylik hänvisning beträffande en betydande grupp av prästerliga ämbetsbrott.

Det förut anförda torde giva vid handen att bristande överensstämmelse i vissa hänseenden föreligger mellan de föreslagna bestämmelserna i 2 kap. 18 § strafflagen och gällande bestämmelser i ämbetsbrottslagen. Det utremitterade utkastet till ändringar i ämbetsbrottslagen avsåg att åstadkomma enhetliga regler såväl i materiellt som i formellt hänseende. Sålunda upptog

utkastet i ett första stycke av 7 § en bestämmelse av den innebörden, att allmänna strafflagens bestämmelser om förlust av ämbete, tjänst eller annan allmän befattning eller mistning på viss tid av ämbete eller tjänst eller obehörighet att inträda i allmän befattning skulle gälla även då präst dömdes till straff efter ämbetsbrottslagen. I ett andra stycke av samma paragraf upptogs ett stadgande, som såvitt anginge verkan av straff vartill präst dömdes efter allmän lag likställde prästämbetet och den särskilda kyrkliga tjänsten med ämbete och tjänst i allmänhet. Utkastet innefattade vidare upphävande av bestämmelsen i 13 § 4 punkten angående vilken domstol som skulle ådöma straff enligt 7 §; detta stadgande bleve nämligen överflödigt genom införandet av regeln om automatisk förlust av ifrågavarande befattningar. Lydelsen av den föreslagna lagtexten framgår av *Bil. A*. Enligt utkastet skulle sålunda präst jämföras med annan ämbetsman, såväl i fråga om verkningarna av ett brott i prästerligt ämbete å annan befattning som prästen innehade som beträffande förutsättningarna och sättet för förlust av den prästerliga befattningen, då präst dömdes till straff för brott utom ämbetet.

Angående tillämpningen av förslagets bestämmelser i 2 kap. 18 § strafflagen att domstol skulle äga att — oaktat straffarbete eller avsättning ådömdes — medgiva den dömde att behålla ämbete eller tjänst anfördes i promemorian:

Vid prövning av frågan huruvida den dömde kunde tillåtas att bibehålla ämbete eller tjänst torde avgörande synpunkter i första hand vara, huruvida den brottslige visat sig ovärdig att bekläda den befattning han innehade och huruvida han röjt en sådan brottslig böjelse eller opålitlighet, att hans kvarblivande i befattningen med hänsyn därtill ej borde tillåtas. För bedömandet av dessa frågor torde det vara av vikt för domstolen att erfara vilken ställning den tilltalades överordnade intoge i fråga om hans kvarblivande i tjänsten. I händelse av förslagets genomförande borde därför i administrativ ordning föreskrift meddelas därom, att domstolen skulle bereda den myndighet under vilken den tilltalade i och för ämbetet eller tjänsten lydde tillfälle att yttra sig i målet.

Över den utremitterade promemorian och därvid fogade utkast till lagtext har yttrande avgivits av domkapitlen i Uppsala, Växjö och Lund samt av Stockholms stads konsistorium. Det av domkapitlet i Lund avgivna yttrandet innefattar avstyrkande av förslaget. De övriga hörda myndigheterna ha däremot tillstyrkt förslaget, dock med vissa delvis väsentliga erinringar eller förbehåll.

Domkapitlet i Uppsala har sålunda förordat förslagets genomförande men därvid anfört bland annat följande:

Enligt den utremitterade promemorian är avsett, att föreskrift skall i *administrativ* ordning meddelas därom, att vederbörande domstol skall bereda den myndighet, under vilken den tilltalade i och för ämbetet eller tjänsten lyder, tillfälle att yttra sig i målet i och för utredning av frågan, huruvida den dömde må kunna tillåtas att bibehålla sin befattning. Med hänsyn till prästens särställning i ämbetshänseende finner domkapitlet omständigheterna motivera, att en *lagföreskrift* — av kyrkolags natur — utfärdas därom, att

vederbörande domkapitel alltid skall höras i dylikt mål. Domkapitlet föreslår därför införande av en dylik kompletterande lagbestämmelse i ämbetsbrottslagen. Av nyss angivet skäl föreslår domkapitlet vidare, att, om domstolen i sitt utslag ej biträder den mening, domkapitlet uttalat i fråga om åtalad prästs bibehållande vid prästerlig befattning, utslaget i denna del automatiskt skall underställas högre rätts prövning.

Enär den prästerliga ämbetsbrottslagen, som — enligt vad erfarenheten visar — har sina icke obetydliga brister, nu i viss mån underkastas omarbetning, vill domkapitlet slutligen framhålla den stora önskvärdheten av, att i samband med detta ändringsarbete överväges frågan om införande av en uttrycklig bestämmelse, som gör det för ett domkapitel möjligt att genom avstängning från tjänstgöring inskrida mot präst, som, utan att särskilt brott är begånget, visar uppenbar försummelse eller vårdslöshet i sin tjänst. Den lucka som i förberörda avseende föreligger i nu gällande lag har visat sig innebära mycket betydande olägenheter.

I det av *domkapitlet i Växjö* avgivna utlåtandet har förslaget under vissa förutsättningar tillstyrkts. Därvid har bland annat anförts följande:

Enligt 7 § ämbetsbrottslagen är avsättning i de fall, som i samma § avses, obligatorisk och något utrymme för domstolens prövning av omständigheterna i det särskilda fallet finnes icke. Lagen synes sålunda här vara alltför sträng. Med hänsyn till avfattningen av vissa bestämmelser i ämbetsbrottslagen torde det åter å andra sidan icke finnas möjligheter att skilja präst från ämbetet för den händelse han i en världslig befattning begår ett brott, som medför avsättning från sistnämnda befattning. Härutinnan är sålunda lagen för närvarande slapp. De nu ifrågasatta ändringarna syfta till ett avhjälpande av dessa brister. Sålunda skall en domstol erhålla rätt att taga under övervägande, huruvida suspension bör tillgripas i stället för avsättning eller om den tilltalade till och med bör varda bibehållen vid sin befattning trots det honom ådömda straffet. Å andra sidan skall domstolen även hava makt att döma till avsättning i de fall, där detta med nu gällande lagstiftning icke kan ske.

Under i nedanstående motivering angiven förutsättning finner domkapitlet den föreslagna lagändringen välbetänkt och av behovet påkallad.

Vad först angår frågan om uppmjukning av nu gällande bestämmelser i mildrande riktning och sålunda innebärande att en prästman skall kunna varda bibehållen vid sitt ämbete trots ådömt straff av i lagen angiven stränghet måste givetvis en tillämpning av denna lagstiftning ske under synnerligt hänsynstagande till den särställning en prästman i många avseenden intager i jämförelse med andra tjänste- och ämbetsmän. Man har sålunda rätt att ställa alldeles särskilda krav på en prästmans livsföring i etiskt avseende och ett avsteg från dessa krav skulle komma att verka nedbrytande och förstörande på kyrkans religiösa anseende. Detsamma gäller även, om prästman i en världslig befattning begått ett brott som medför endast avsättning från sistnämnda befattning. Det är tydligt, att det prästerliga anseendet genom ett sådant brott kan fläckas eller spillas i så hög grad, att ett bibehållande av prästämbetet är till skada för det religiösa livet och för kyrkan i dess helhet. Erfarenheten har visat behovet av den nu ifrågasatta lagändringen.

De ifrågasatta lagbestämmelserna måste emellertid omgärdas på ett sätt, som säkerställer deras rätta tillämpning ur det religiösa livets synpunkt. Domkapitlet finner det därför välbetänkt att — såsom också föreslås — i administrativ ordning föreskrift meddelas därom, att domstolen skall bereda den myndighet, under vilken den tilltalade i och för ämbetet eller tjänsten

lyder — i detta fall domkapitlet — tillfälle att yttra sig i målet. Emellertid måste man förutsätta, att fall av intressekonflikt kunna komma att inträffa. Den världsliga myndigheten anser sig i visst fall icke kunna döma till avsättning eller suspension. Även därest icke heller den kyrkliga myndigheten finner sig böra tillstyrka en sådan dom, kunna likväl omständigheterna vara sådana, att prästmannen bör avhållas från tjänstgöring under längre eller kortare tid. Detta kan vara oundgängligen nödvändigt för bevarande av det religiösa livets helgd. — — — — Domkapitlet anser det både på grund av den nu ifrågasatta lagstiftningen och med hänsyn till den erfarenhet domkapitlet har beträffande antydda spörsmål nödigt, att på lämpligt ställe i det under utarbetande varande nya lagkomplexet om domkapitel eller eljest i författningsmässig ordning stadgas: 'Då domkapitlet för upprätthållande av tillfredsställande pastoralvård eller av omtanke om prästämbetets värdighet prövar sådant nödigt, må domkapitlet, även om ansökning därom icke föreligger men sedan vederbörande beretts tillfälle yttra sig, meddela tjänstledighet och förordna om tjänstens upprätthållande.'

Slutligen har domkapitlet föreslagit att bestämmelsen i 7 § första stycket av det utremitterade utkastet skall begränsas att avse de fall, då präst av världslig domstol dömes till straff efter ämbetsbrottslagen.

Stockholms stads konsistorium har — under förklaring att konsistoriet med den korta tid som stått konsistoriet till buds för avgivande av yttrande icke kunnat underkasta förslaget något ingående överbärande — mot förslaget endast erinrat följande:

Den föreskrift som enligt promemorian borde meddelas därom, att domstol då fråga uppkomme huruvida den brottslige finge bibehålla ämbete eller tjänst, skulle bereda myndighet under vilken tilltalad i och för ämbetet eller tjänsten lydde tillfälle att yttra sig i målet, vore av stor principiell betydelse. Med hänsyn härtill ansåge konsistoriet, att stadgandet i vad det berörde förhållandet mellan världslig domstol och domkapitel eller konsistorium borde meddelas i den för kyrkolagstiftning gällande ordningen.

Domkapitlet i Lund har helt avstyrkt förslaget, därvid domkapitlet bland annat anfört följande:

Ehuru fall givetvis kunna inträffa, där förlusten av ämbetet i samband med ådömandet av straffarbete kan synas onödigt hårt, finner domkapitlet ur principiella synpunkter sig ej kunna förorda den föreslagna ändringen av § 7 i ämbetsbrottslagen. Genom den föreslagna lydelsen av nyssnämnda paragraf kommer allmänna strafflagen att automatiskt tillämpas å präster, som ådömas straffarbete. Ändringar i allmänna strafflagen bliva under angivna förutsättning utan vidare tillämpliga å frågan om prästs innehav av sitt ämbete eller ej. Den nuvarande lydelsen av paragrafen hänför förlusten av ämbetet till brott, för vilket ådömts straffarbete. Denna bestämmelse har kyrkolags karaktär och kan sålunda ej ändras utan kyrkomötets medgivande. Med hänsyn till de särskilda fordringar, som i dessa avseenden böra fästas å prästerna, synes det vanskligt att såsom förslaget gör i första instans åt de världsliga domstolarna överlåta, huruvida präst skall kvarbliva i sitt ämbete eller ej. I varje fall bör i första hand den kyrkliga domstolen pröva, huruvida präst, som ådömts straffarbete, bör tillåtas återgå till ämbetet eller ej.

Det är sålunda icke närmast mot likställigheten mellan präst och annan ämbetsman i nu nämnda hänseende, som domkapitlet vänder sig. Men

vad domkapitlet vill framhäva är, att den situation som uppstår, när vederbörande efter uttjänt straffarbete skall återvända till sin befattning, utan tvivel gestaltar sig högst olika för prästen än för annan tjänsteman. I varje fall kan så ske. Promemorian vidrör härvid i betraktande kommande omständigheter, när det i visst sammanhang heter: 'Uppfattningen av prästämbetets helgd torde vara så befäst, att någon överdriven mildhet vid tillämpning av de föreslagna stadgandena å prästerlig befattning icke lär kunna befaras.' Innehar den straffade ordinarie befattning, så har han i de allra flesta fall blivit av församlingen vald. Detta innebär en förtroendeställning, och om nu såsom promemorian mycket riktigt framhåller, prästämbetets helgd torde vara befäst, så kan församlingen på ett sådant sätt reagera mot den återvändande, att en tillfredsställande församlingstvård blir omöjliggjord. Man behöver blott tänka på konfirmandundervisningen, vilken å läsbarnens sida är fullt frivillig. Det kan tänkas, att barnen och deras föräldrar känna sig moraliskt indignerade över att barnen skola gå och läsa för den återvändande prästen. Och så kommer klagomål till domkapitlet, som har ansvaret för en tillfredsställande församlingstvård. För en tjänsteman i statens tjänst torde förflyttning till annan befattning kunna åvägabringas. Men prästman kan endast förflyttas genom att han söker och blir vald i en annan församling, och han måste således av domkapitlet uppföras på förslag. Under åsyftade omständigheter kan domkapitlet näppeligen tilldela honom förslagsrum. Prästen måste stanna där han är. Förhållandena kunde kanske upphjälpas, om en tid förflöte innan prästen inträdde i tjänstgöring. Men det står icke i domkapitlets makt under nuvarande förhållanden att giva prästen tjänstledighet, om denne skulle yrka omedelbart återinträdande i tjänsten.

Vad sedan angår frågan huruvida präst, som dömts förlustig annan befattning eller tjänst än den prästerliga, tillika skall frändömas sin prästerliga tjänst, anser domkapitlet, att detta är en sak som i första instans må ankomma på den kyrkliga domstolen. Principen ligger här helt klar enligt nu gällande ämbetsbrottslag. 8 § stadgar, att då präst blivit dömd för brott utom ämbetet till böter eller fängelse, kan domkapitlet döma honom till varning, suspension eller avsättning, om brottet varit sådant, att hans prästerliga anseende därigenom fläckats eller spillts. Då domkapitlet under dessa angivna förhållanden skall döma honom till särskilt ämbetsstraff, synes i än högre grad domkapitlet till sådant straff böra döma präst, som exempelvis dömts till avsättning från ett förtroendeuppdrag, detta särskilt som väl i flertalet fall den prästerliga tjänsten är den huvudsakliga och den andra befattningen allenast en bisyssla. Det bör kanske här angivas, att det icke är ur synpunkten av att prästen skulle komma lindrigare undan genom att domkapitlet dömd, utan ur synpunkten av att de särskilda krav, som uppställas å prästerna från kyrkans och församlingarnas sida, skulle medföra en mera rigorös behandling av en präst, som på detta sätt spillt sitt prästerliga anseende. 8 § i ämbetsbrottslagen bör sålunda förses med sådant tillägg, att där präst för brott utom ämbetet dömts förlustig annan befattning än den prästerliga, domkapitlet har att ingå på prövning om huruvida särskilt straff bör ådömas honom — givetvis under samma förutsättning, som nu angives i denna paragraf.

Under hänvisning till vad domkapitlet sålunda anfört vill domkapitlet avstyrka de föreslagna ändringarna i §§ 7 och 13 i ämbetsbrottslagen och tillika hemställa om sådan ändring av § 8, som ovan antytts. Först i samband med en fullständig revision av ämbetsbrottslagen bör till behandling upptagas frågan om huruvida präst, som ådömts straffarbete, ändock må kunna kvarbliva vid sitt ämbete.

I det utremitterade utkastet föreslogs, att straff som präst ådömdes för brott i ämbetet skulle medföra förlust av allmänna befattningar i samma utsträckning som sådan förlust enligt de föreslagna nya bestämmelserna i strafflagen skulle följa å straff som ådömdes enligt nämnda lag. Vidare skulle såsom en följd av straff för brott utom ämbetet inträda förlust av prästämbetet under samma förutsättningar som förlust av ämbete och tjänst i allmänhet. Förlust av ämbetet i de fall då präst dömdes till straffarbete för brott utom ämbetet skulle följaktligen, i motsats till vad nu gäller, icke vara obligatorisk utan beroende av prövning i det särskilda fallet. På motsvarande sätt skulle förlust av prästerlig befattning kunna inträda för den händelse präst förskyllt avsättning från världslig befattning. Beträffande sättet för befattningens förlust innebar förslaget en utsträckning av regeln om automatisk mistning av befattningen till det område som regleras av ämbetsbrottslagen. Prövningen huruvida i särskilt fall den dömde skulle tillåtas behålla den prästerliga befattningen skulle då åtalet vore anhängigt vid världslig domstol ankomma på denna.

Departement-
chefen.

Vad först angår frågan om förlust av prästerliga befattningar synes av de yttranden som avgivits över förslaget framgå att någon meningsskiljaktighet i stort sett icke föreligger därom, att de i detta hänseende föreslagna ändringarna i ämbetsbrottslagen äro befogade ur materiell synpunkt. De betänkligheter som yppats mot förslagets genomförande i oförändrat skick — vare sig dessa tagit sig uttryck i avstyrkande av förslaget eller yrkande om kompletterande bestämmelser — torde huvudsakligen äga samband med den rätt att pröva huruvida förlust av prästerlig befattning skall inträda eller ej som enligt förslaget tillagts världslig domstol. Yttrandena giva vid handen att man från kyrkligt håll anser särskilda garantier erforderliga för att de kyrkliga synpunkterna skola vinna tillbörligt beaktande vid nämnda prövning. I det yttrande vari förslaget helt avstyrkes framträder den åsikten, att dylika garantier icke kunna vinnas med mindre prövningen lägges i den kyrkliga domstolens hand. I övriga yttranden har påyrkats, att bestämmelse om domkapitlets hörande i målet skall givas i form av kyrkolag, att målet, därest den världsliga domstolen ej biträder domkapitlets mening, automatiskt skall underställas högre rätt och att domkapitlet skola erhålla vidsträcktare möjlighet att avstänga präst från tjänstgöring.

De yrkanden som sålunda i olika hänseenden framställts i anledning av förslaget äro i viss mån av principiell betydelse och det torde falla utom ramen för en reform av påföljdsinstitutet att upptaga dem till mera ingående behandling i detta sammanhang. Då emellertid de gjorda erinringarna synas förtjäna beaktande, torde det böra övervägas om icke de erforderliga ändringarna i ämbetsbrottslagen kunna ske med större anpassning efter denna lags struktur, även om därvid icke skulle kunna uppnås en så fullständig överensstämmelse med de nya bestämmelserna i strafflagen som enligt det utremitterade förslaget.

Det vore sålunda tänkbart att bibehålla den nuvarande regeln i äm-

betsbrottslagen om ovillkorlig förlust av ämbetet då präst dömes till straffarbete, men låta ämbetets förlust inträda automatiskt. Mot ett sådant alternativ kan dock invändas, att det skulle innebära ett avstående från vad i materiellt hänseende befunnits riktigt för att uppnå fördelar i formellt avseende. Därtill kommer, att då införandet av motsvarande regel för det fall att präst förskyllt avsättning från världslig befattning skulle innebära en alltför stor stränghet, den formella likformigheten svårigen kunde utsträckas till avsättningsfallen. Därest man icke ville avstå från att utfylla den lucka i lagen som skulle föreligga beträffande avsättningsfallen, finge man för dem meddela en särskild bestämmelse, och därvid torde det ligga närmast till hands att, på sätt domkapitlet i Lund föreslagit, giva den kyrkliga domstolen befogenhet att särskilt ådöma befattningens förlust såsom en påföljd av brottet.

Det torde emellertid även kunna ifrågasättas, om det icke vore lämpligast att både i straffarbets- och avsättningsfallen överlåta den ifrågavarande prövningen åt domkapitlet. Då en dylik anordning synes väl överensstämma med de grundsatser varpå stadgandena i ämbetsbrottslagen vila, torde ur principiell synpunkt icke något vara att invända mot densamma. Lämpligheten av nämnda anordning lär därför huvudsakligen vara beroende på i vad mån en regel om uttryckligt ådömande av befattningens förlust i straffarbets- och avsättningsfallen kan utan olägenhet förenas med den allmänna bestämmelsen i strafflagen, att allmänna befattningar vid straffarbete eller avsättning förloras automatiskt. Några olägenheter av ett system, enligt vilket det i nu ifrågavarande fall skulle åligga den kyrkliga domstolen att i särskilt mål pröva huruvida förlust av prästerlig befattning skall inträda, torde emellertid icke behöva befaras.

Det anförda giver således vid handen, att bestämmelserna i ämbetsbrottslagen om förlust av prästerliga befattningar i de fall varom nu är fråga böra i materiellt hänseende givas ett innehåll som motsvarar det föreslagna stadgandet i 2 kap. 18 § första stycket strafflagen, men att, liksom nu är fallet enligt 8 § i ämbetsbrottslagen, åt domkapitlet bör anförtros prövningen av frågan om befattningens förlust. Därvid torde för ernående av överensstämmelse med de påföljder som för motsvarande fall äro stadgade i sistnämnda lagrum, varning böra upptagas såsom särskild påföljd vid sidan av avsättning eller suspension. Med hänsyn till den allvarliga beskaffenheten av de brott som här avses synes domkapitlets inskridande mot den dömde böra göras såtillvida obligatoriskt att åtminstone varning ådömes. Ifrågavarande ändringar i ämbetsbrottslagen torde kunna vidtagas på följande sätt. I 7 § stadgas, att om präst för brott utom ämbetet blivit genom laga kraft ägande utslag dömd till straffarbete eller svårare straff (det sistnämnda medtaget av hänsyn till krigslagstiftningen), han särskilt skall dömas till avsättning, dock att, där omständigheterna det föranleda, han i stället må dömas till mistning av ämbetet på viss tid eller varning. Motsvarande bestämmelser meddelas — i samma paragraf — för det fall att präst förbrutit

sig i världslig befattning och genom utslag som vunnit laga kraft prövats hava för det brott förskyllt avsättning från befattningen. I 13 § intages bestämmelse därom att ifrågavarande påföljder skola ådömas av domkapitlet.

De nu berörda ändringarna i ämbetsbrottslagen torde föranleda, att ytterligare ett par stadganden i nämnda lag underkastas ändring. I 11 § andra stycket stadgas, att varning, mistning av ämbetet på viss tid eller avsättning såsom påföljd av brott i fall som i 8 § sägs ej må ådömas, där ej fråga därom hos domkapitlet väckes inom ett år från den dag då utslaget vann laga kraft. Detta stadgande torde böra erhålla tillämplighet även i de fall varom, enligt vad nu föreslagits, skulle meddelas bestämmelser i 7 §. I 15 § 1 punkten stadgas rätt för domkapitlet att avstänga präst från ämbetsutövning för den händelse han dömts ämbetet förlustig genom beslut som icke vunnit laga kraft eller ställts under tilltal för brott som kan medföra påföljd enligt 2 kap. 19 § strafflagen eller straffarbete. Därest avsättning från världslig befattning likställs med straffarbete såsom förutsättning för ådömande av påföljd enligt ämbetsbrottslagen, torde avsättning — vare sig från prästerlig eller världslig befattning — jämväl i det hänseende varom är fråga i 15 § 1 punkten böra jämnställas med straffarbete. I detta sammanhang bör naturligen stadgandet jämkas i anledning av borttagandet av påföljden enligt 2 kap. 19 § strafflagen.

Beträffande frågan i vad mån ett av präst begånget *ämbetsbrott* skulle medföra förlust av världsliga befattningar som han innehade innehöll det utremitterade utkastet i 7 § första stycket en regel, vilken i sådant hänseende likställde ett ämbetsbrott med annat av präst förövat brott. I anledning av förslagets innehåll i denna del har i ett av utlåtandena påyrkats, att sådan förlust av allmänna befattningar skulle inträda endast då präst av *världslig* rätt dömdes till straff efter ämbetsbrottslagen. Beträffande de fall då präst dömes till avsättning av domkapitlet torde ock med fog kunna ifrågasättas om en dylik avsättningsdom bör återverka på icke prästerliga befattningar. Enligt det till högsta domstolens granskning år 1888 hänskjutna förslaget till prästerlig strafflag skulle under världslig domstol falla endast sådana ämbetsförbrytelser av präst som i allmän strafflag eller annan till kyrkolag icke hänförlig författning uttryckligen och särskilt nämndes såsom brott av ämbetsman. Emot förslaget anmärktes inom högsta domstolen, bland annat, att präst som uppsåtligen gjorde orätt i ämbetet för egen fördel eller för att annan gynna eller skada enligt förslaget icke ådroge sig svårare påföljd än avsättning, varemot annan ämbetsman för alldeles lika beskaffat brott kunde enligt 25 kap. 16 § strafflagen, jämte sådant straff, tillika ådömas ovärdighet att i rikets tjänst vidare nyttjas. Förslaget undergick i anledning härav sådan omarbetning att under världslig domsrätt och allmänna strafflagens bestämmelser hänfördes jämväl de i nuvarande 4 § första stycket omnämnda brotten (felaktigt förfarande med avseende å lysning eller vigsel, vissa fel eller försummelse i fråga om anteckningar i kyrkobok eller meddelande av ämbetsbevis, fel eller försummelse i vården och förvaltningen av egendom som prästen i kraft av sitt ämbete har om händer samt förbrytelser i egen-

skap av domkapitelsledamot). I anslutning till denna ändring i förslaget framhöll chefen för justitiedepartementet, att högsta domstolens ifrågavarande anmärkning komme att väsentligen förlora i betydelse, då företrädesvis de fyra nyss omförmälda slag av förbrytelser kunde förekomma under sådana omständigheter, att de förtjänade ovärdighetspåföljd. Redan vid ämbetsbrottslagens tillkomst har man sålunda intagit den ståndpunkten, att de ämbetsbrott som ligga under den kyrkliga myndighetens domvärjo, icke böra föranleda någon påföljd utöver straffet. Detta behöver visserligen icke tillmätas avgörande betydelse, i synnerhet som de föreslagna nya stadgandena om förlust av allmänna befattningar äro avsevärt mildare än bestämmelserna om ovärdighet att i rikets tjänst vidare nyttjas. Emellertid torde en granskning av de brott som falla under den kyrkliga rättskipningen giva vid handen att dessa i flertalet fall äro av sådan karaktär, att de icke böra utöva en så genomgripande inverkan på den dömdes medborgerliga ställning, som mistningen av allmänna befattningar innebär. Tillräckliga skäl att nu frångå den principiella ståndpunkt som ligger till grund för ämbetsbrottslagen i detta hänseende torde således icke föreligga.

Däremot torde det beträffande de brott som avses i 4 § icke finnas anledning att avvika från de regler som eljest skulle gälla angående förlust av allmänna befattningar. Med hänsyn till de hänvisningar till allmän lag som förekomma i nämnda paragraf vore det måhända icke nödvändigt att där intaga ett särskilt stadgande som hänvisade till de nya bestämmelserna i 2 kap. strafflagen, men till undvikande av varje missförstånd och för att ur lagen må kunna utläsas att förlust av allmänna befattningar icke inträder i övriga fall, synes det riktigast att till 4 § foga en dylik hänvisning, motsvarande 7 § första stycket i det utremitterade utkastet.

En i överensstämmelse med sistnämnda stadgande avfattad hänvisning till allmänna strafflagen läser omfatta jämväl de övergångsbestämmelser som ha avseende å ändringarna i strafflagen. Det torde följaktligen vara överflödigt att i en lag om sådana ändringar i ämbetsbrottslagen som här angivits upptaga särskilda, mot nämnda övergångsbestämmelser svarande stadganden.

Ett stadgande om förlust av ämbetet då präst dömes till straffarbete av den innebörd som förut angivits innefattar en mildring i förhållande till gällande lag och blir i så måtto tillämpligt även å brott som begås innan den nya lagstiftningen träder i kraft. Även om dessförinnan åtal för brottet anställts vid världslig domstol, läser emellertid förlust av prästerlig befattning böra ådömas av domkapitlet. Till förebyggande av missförstånd synes ett övergångsstadgande härom böra upptagas.

Förslag till ändringar i ämbetsbrottslagen i enlighet med vad sålunda anförts har upprättats inom justitiedepartementet.»

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över omförmälda förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 8 mars 1889 (nr 2)

om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamål inhämtas genom utdrag av detta protokoll.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Kunglig Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:

Wilhelm von Schwerin.

Förslag

till

Lag

angående ändring i vissa delar av lagen den 8 mars 1889 (nr 2) om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål.

Härigenom förordnas, att 4, 7, 11, 13 och 15 §§ lagen den 8 mars 1889 om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

4 §.

Präst, som — — — är stadgat.

Begår präst — — — fall sägs.

Vad i allmänna strafflagen stadgas därom att i vissa fall den som dömes till straff skall vara förlustig ämbete, tjänst eller annan allmän befattning eller dömas till mistning av ämbete eller tjänst på viss tid, eller att han skall vara obehörig att inträda i allmän befattning, gäller även i fall som i denna paragraf avses.

7 §.

Har präst för brott utom ämbetet blivit genom laga kraft ägande utslag dömd till straffarbete eller svårare straff, varde särskilt dömd till avsättning; dock må, där omständigheterna det föranleda, i stället dömas till mistning av ämbetet på viss tid eller till varning. Lag samma vare, om präst förbrutit sig i världslig befattning och genom utslag som vunnit laga kraft prövats hava för det brott förskyllt avsättning från befattningen.

11 §.

Straff enligt — — — förbrytelsen begicks.

Avsättning, mistning av ämbetet på viss tid eller varning såsom påföljd av brott i fall som i 7 och 8 §§ sägs må ej ådömas, där ej fråga därom hos domkapitlet väckes inom ett år från den dag, då utslag varigenom straff för brottet blivit inom riket ådömt vann laga kraft, eller straff som utom riket ådömts blivit verkställt.

Är präst — — — straffet förfallet.

¹ Senaste lydelse, se beträffande 4 § 1915:438 samt beträffande 7 och 15 §§ 1918:390.

13 §.

1. Om förbrytelse — — — slutligen dömt.
2. Avsättning, mistning av ämbetet på viss tid eller varning i fall som i 7 och 8 §§ sägs skall ådömas av domkapitlet.
3. Åtal mot — — — världslig rätt.

15 §.

1. Har präst enligt 14 § blivit skild från ämbete och tjänst men laga kraft ej kommit å beslutet, eller har han blivit tilltalad för brott varå efter lag kan följa straffarbete eller svårare straff eller avsättning från prästerlig eller världslig befattning men dom över honom ej fallit, må domkapitlet, när omständigheterna därtill föranleda, besluta att han skall avhålla sig från ämbetets utövning till dess annorlunda varder förordnat; och gånge det beslut utan hinder av klagan genast i verkställighet.
2. Präst, som — — — förrättar tjänsten.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1937.

Avsättning, mistning av ämbetet på viss tid eller varning såsom påföljd av brott som medför straffarbete skall ådömas av domkapitlet, ändå att åtal för brottet före den 1 januari 1937 anhängiggjorts hos världslig domstol.

Förslag till lag

angående ändrad lydelse av 7 och 13 §§ lagen den 8 mars 1889 (nr 2) om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål.

Härigenom förordnas, att 7 och 13 §§ lagen den 8 mars 1889 om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

7 §.

Vad i allmänna strafflagen stadgas därom att i vissa fall den som dömes till straff skall vara förlustig ämbete, tjänst eller annan allmän befattning eller dömas till mistning av ämbete eller tjänst på viss tid, eller att han skall vara obehörig att inträda i allmän befattning, skall även gälla då präst dömes till straff efter denna lag.

Vid tillämpning av ovan omförmälda stadganden i allmänna strafflagen å präst, som dömes till straff enligt allmän lag, skall såsom ämbete eller tjänst anses jämväl prästämbetet och den särskilda tjänst han inom kyrkan innehar.

13 §.

1. Om förbrytelse — — — slutligen dömt.
2. Varning, mistning — — — av domkapitlet.
3. Åtal mot — — — världslig rätt.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1937.

Har före nämnda dag präst begått brott, för vilket straff före den dagen ej bestämts genom dom som vunnit laga kraft eller ej överklagas, och skulle å brottet, utöver det särskilt stadgade straffet, följa förlust av prästämbetet och särskild tjänst inom kyrkan, varde till avsättning eller mistning av befattning på viss tid dömt, där brottet enligt vad nu blivit stadgat bort medföra befattningens förlust eller mistning av densamma på viss tid.

¹ Senaste lydelse av 7 §, se 1918: 390.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 29 april 1936.

Närvarande:

justitierådet AFZELIUS,
regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GEIJER,
BAGGE.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 21 februari 1936, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändring i vissa delar av lagen den 8 mars 1889 (nr 2) om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Thomas Munck af Rosenschöld.

Lagrådet fann förslaget föranleda följande uttalanden:

4 §.

I fråga om tredje stycket har departementschefen uttalat att, med hänsyn till de i denna paragraf förekommande hänvisningarna till allmän lag, det måhända icke vore nödvändigt att intaga ett särskilt stadgande som hänvisade till de nya bestämmelserna i 2 kap. strafflagen, men att, till undvikande av varje missförstånd och för att ur lagen skulle kunna utläsas att förlust av allmänna befattningar icke inträdde i övriga fall, det syntes riktigast att till förevarande paragraf foga en dylik hänvisning. Att hänvisningen, trots den tvekan om dess behövlighet som sålunda kommit till uttryck, likväl medtagits i det remitterade förslaget torde sammanhänga med att de förslag till lag om ändring i vissa delar av strafflagen m. m., som tidigare hade remitterats till lagrådet, voro byggda på den grundsatsen att förlusten av allmän befattning såsom följd av visst huvudstraff icke skulle uttryckligen ådömas utan skulle inträda automatiskt i och med att domen vunnit laga kraft. Då denna ståndpunkt emellertid — med undantag allenast för ett fall av jämförelsevis underordnad vikt — frånträtts i den proposition (nr 190), varigenom nysberörda lagförslag framlagts för årets riksdag, lär det böra ånyo övervägas om icke det föreslagna tredje stycket i förevarande paragraf kan umbäras. Ett uteslutande av detsamma torde, med hän-

syn till eljest gjorda hänvisningar till allmän lag, icke nödvändiggöra att till förevarande lag fogas särskilda övergångsbestämmelser, svarande mot de övergångsbestämmelser som hava avseende å ändringarna i strafflagen. Anses stycket böra bibehållas, synes, till följd av den omarbetning sistberörda ändringsförslag undergått, någon jämkning av styckets avfattning böra vidtagas.

Om det föreslagna tredje stycket ej upptages och paragrafen alltså lämnas oförändrad, påkallas härav ändrad avfattning av förslagens ingress.

15 §.

Under de i förslaget använda orden »har han blivit tilltalad för brott» torde inbegripas även fall, då domkapitel, i enlighet med den ordning som gäller för rättegången därstädes, upptager fråga om ådömande av sådan särskild ansvarspåföljd, som avses i nu förevarande lag. Med hänsyn härtill lär det stå domkapitel öppet att även i dessa fall förordna om avstängning från ämbetsutövning.

Ur protokollet:

Ragnar Kihlgren.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 april 1936.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Efter gemensam beredning med chefen för ecklesiastikdepartementet anmäler chefen för justitiedepartementet, statsrådet Schlyter, lagrådets den 29 april 1936 avgivna utlåtande över det den 21 februari 1936 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående ändring i vissa delar av lagen den 8 mars 1889 (nr 2) om straff för ämbetsbrott av präst och om laga domstol i sådana mål.*

Efter redogörelse för utlåtandet anför föredraganden:

»Såsom framgår av mitt anförande till statsrådsprotokollet den 21 februari 1936 vid remiss till lagrådet av förevarande lagförslag har detta föranletts av ett förslag till lag om ändring av vissa delar av strafflagen m. m., innebärande avskaffande av påföljd enligt 2 kap. 19 § strafflagen jämte vissa andra straffpåföljder. Lagrådet har i sitt utlåtande ifrågasatt huruvida icke med hänsyn till den slutliga avfattningen av sistnämnda lagförslag, vilket genom proposition nr 190 förelagts riksdagen, den i 4 § tredje stycket av nu förevarande lagförslag upptagna bestämmelsen kunde umbäras. Vid övervägande härav har jag funnit bestämmelsen böra uteslutas. Borttagandet av densamma föranleder, såsom lagrådet erinrat, ändrad avfattning av den föreslagna lagens ingress.»

Föredraganden hemställer härefter — under framhållande av att proposition i ärendet jämlikt § 54 riksdagsordningen syntes kunna avlåtas utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända — att Kungl. Maj:t måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreslå riksdagen att antaga ifrågavarande förslag med nyss angivna ändringar.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Tage Evers.